

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 239.

V Ljubljani, v sredo 17. oktobra 1888.

Letnik XVI.

Deželni zbor kranjski.

(Trinajsta seja, dne 16. oktobra.)

(Konec.)

Poslanec Šuklje dalje poroča o samostalnem predlogu poslanca Pfeiferja in Šukljeja, da bi se domače žganje za domačo potrebo oprostilo deželne naklade in priporoča v imenu finančnega odseka pre-naredbo § 2. dotičnega deželnega zakona v ome-njenem smislu. Novi načrt dotičnega zakona se po predlogu finančnega odseka glasi:

Z a k o n

z dné

s katerim se prenareja § 2. deželnega zakona z dné 5. avgusta 1887, dež. zak. 24.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

Člen I.

§ 2. zakona z dné 5. avgusta 1887, dež. zak. 24, je v svoji dozdanji besedi razveljavljen in namesto njega stopi naslednje določilo:

§ 2. Oproščeno od plačevanja deželne naklade na porabo žganih opojnih pijač je žganje, narejeno iz naslednjih samopridelanih tvarin, kakor: iz vina, iz drožij, iz tropinj, iz sadja, iz jagod, v kolikor se isto rabi samo za svojo domačo potrebo. Nasproti pa je iz teh tvarin narejeno žganje podvrženo de-želni nakladi, kadar se isto toči ali kadar se pro-daja na drobno (t. j. v množinah izpod 1 hektolitra).

Ravno tako nastopi oproščenje od deželne na-klade v vseh onih slučajih in pod tistimi uveti in opreznostimi, pod katerimi se dovoljuje davčna oprostitev od državnega potrošnega davka za tisto žganje, katero se rabi za obrtne namene všteti narejanje octa (jesiha), za kuho, kurjavo, snažitev in razsvetljavo, za zdravilne in znanstvene na-mene (§ 6. zakona z dné 20. junija 1888, drž. zak. št. 95).

Člen II.

Ta zakon stopi v veljavnost 1. dan meseca januarija 1889. leta.

Poslanec baron Švegelj je pri tej priliki prijemal kranjske državne poslance, češ, da od države niso zahtevali za našo deželo odškodnine, kakoršno ste dobili Galicija in Bukovina. G. baron ni pomislil, da ste oni deželi dobili le odškodnino za svoje propinacijske pravice, kakoršnih pa naša dežela nikdar ni imela. Konečno stavi predlog, naj se deželne naklade oprosté vse žgane opojne pi-jače narejene iz domá (v deželi) nabranih jagod vsake vrste.

Poslanec Kavčič govori o dosedanjem zakonu, ki nikakor ni imel namena, da bi morali deželno naklado plačevati zasebniki, ki domače žganje za domačo porabo izdelujejo. Zakupniki so prav proti pravemu namenu dotičnega zakona pri njih pobirali to naklado.

Oglasi se še poslanec Pfeifer tako-le:

S posebnim zadoščenjem pozdravljam drugega paragrafa določbo, ki prostost domačega žganja od deželne naklade ne omeji na 56 litrov, ampak raz-širja to prostost nad 56 litrov, tako, da dežela sploh ne obdači žgane pijače (slivovke, žganja iz drožij, tropinj, jagod) za domačo porabo.

Ta naredba ugaja domačim našim kmetijskim žganjarijam, katere sem proti tujim židovsko-tovar-niškim izdelkom odločno branil pri vsaki priliki izrekoma v državnem in deželnem zboru, kar spri-čujejo stenografični zapisniki, pa tudi z mirno vestjo potrđijo častiti moji tovariši.

S to olajšavo bodemo pogina rešili prevažno naše sadjarstvo ter spodbujali obupane naše vino-gradnike, lotiti se tega glavnega oddelka narodnega gospodarstva, ki bode prekmalu nadomestiti moral umirajoče naše vinske gorice, katerih precejšnja ve-čina nikdar več ne bo obzelenela.

Kdo bo pač zmagal ogromne troške novega trsnega nasada? Kdo tratil denarje za ubogo trto, ki ima brezštevila sovražnikov nad zemljo in pod zemljo, proti kateri zarotil se je celó nehvaležni človek, ki v svoji požrešni poželjivosti po hitrem bogastvu ponareja in kvari plemeniti dar božji ter izpodriva žlahtno kapljico s strupenim izdelkom?

Torej ni čuda, če marsikateri vinograd nikdar

več ne bo oživel, ampak svoj prostor umakni drugim rastlinam, zlasti sadju, katerega nasad mo-ramo pospeševati z vsemi sredstvi, katerim med drugimi pripada odstranitev deželne naklade v smislu § 2.

Kar je pri sedanjih okoliščinah mogoče bilo, storil je deželni zbor, od slavne vlade pa smemo pričakovati vsaj toliko podpore pri izvršitvi držav-nega žganjarskega zakona, obrtnijske postave in drž. zakona z dné 23. junija 1881, da cena, na veliko porabo proračunjena fabrikacija špirita popolnem ne izpodrine malih naših domačih kotlov za žganje, kjer se je dozda kuhalo zdravo žganje in se pilo zato manj, ker je bolj drago od fabriškega, zdravju škodljivega šnopsa.

Državni in kulturni interes zahteva, da se do-mače zdravo žganje manj obteži, kakor z vodo zmešan, slabo očiščen židovski špirit, ki je na ve-liko našo žalost že ostrupil precejšnji del našega nekda tako zdravega, krepkega naroda.

Današnji sklep bode gotovo pomogel neko-liko zboljšati sedanje silno težavne gospodarske raz-mere, za kar bodo prizadeti gospodarji tudi hva-ležni slavnemu deželnemu zboru.

Poslanec baron Švegelj pojasnjuje, da s svojim predlogom nikakor ne namerava deželne naklade oprostiti vse iz nabranih jagod narejeno žganje, ampak le kolikor se ga porabi za domačo potrebo, vse drugo pa bi se moralo obdačiti. Po nasvetu po-ročevalca se na to seja za nekoliko časa pretrga, da se finančni odsek o nasvetu poslanca barona Švegeljina dogovori. Po kratkem prestanku se seja zopet nadaljuje in brez ugovora se potem sprejme § 2., kakor ga je finančni odsek predlagal z ozirom na Švegeljnov predlog.

§ 2. se sedaj glasi:

§ 2. Oproščeno od plačevanja deželne naklade na porabo žganih opojnih pijač je žganje, narejeno iz naslednjih samopridelanih tvarin, namreč: iz vina, iz drožij, iz tropinj in iz sadja, kakor tudi iz jagod vsake vrste, nabranih v domači deželi, v ko-likor se isto rabi samo za svojo domačo potrebo. Nasproti pa je iz teh tvarin narejeno žganje pod-

LISTEK.

Dva dni v Benetkah.

X.

6. septembra.

Vsedemo se v gondolo in odrinemo naprej. Plačati pa je bilo zopet treba nekoliko centezimov starčku, ki je s kljukastim drogom gondolo pridržaval toliko časa, da smo se vanjo skobacali. Vselej, kedar smo z gondolo kam prišli, je gotovo kdo čakal na bregu, da jo je brž s kljuko potegnili h kraju in nam pomagal na suho. Na ta način se razpečka sila dosti novcev v Benetkah. Kdor bo tje potoval, naj ne pozabi prav obilno založiti se z majhnim denarjem. — Pridemo do druge cerkve: „Maria Gloriosa dei Frari“. Prostor za njo je bil darovan l. 1192. osebno sv. Frančišku Ser. Cerkev in sa-mostan so si postavili oo. Frančiškani sami (1250—1280); — oboje jim je sedanja vlada odvzela. Tudi ta cerkev je zidana v gotičnem slogu ter ima brez kora in povprečnih ladij osem kapel. Povsod je mnogo marmorja, krasnih slik in grobnih spome-

nikov. Prvák beneških slikarjev, nesmrtni Ticijan, ima tukaj krasen grobni spomenik. Dal mu ga je napraviti l. 1852. na svoje troške velikodušni naš cesar Fran Josip I. Slavni kipar Canova, vojvode Foscari, Jan. Pesáro in admiral Pesaro imajo zopet krasne, umeteljno dovršene monumente. Canova si je bil sam osnoval načrt zanj.

V velikem altarju je bila nekda Ticijanova slika: „Vnebovzetje Marijino“, katera je sedaj kras akademije lepih umetnosti, po splošnjem mnenju izvedencev ena najlepših slik na svetu, morda celó prvakinja med njimi. Tudi ta slika ima svojo mišno zgodovinicu. Slikal jo je slavni Ticijan za le-to cer-kev. V teku let se je močno zamazala, takó, da se skoraj ni več vedelo, čegavo delo da je. Grof Ci-cognara jo najde in vkljub prahu in nesnagi spozná, da je Ticijanova stvaritev. Pregovori predstojnika cerkve, da mu zamazano sliko prodá, in obljubi, povrh darovati cerkvi še novo sliko za veliki altar. Pogodita se, in vsak si natihoma misli, da je dru-zega opeháril. Grof dá sliko očediti, prah in nesnago ž nje izmiti; — kar vse spozná divno lepoto njeno in strmeč občuduje čarovno Ticijanovo Madono. Ubogi župnik, ki je sliko prodal, skoraj ob pamet

pride in milo toži, kakó ga je grof prevaral. Ta pa, hoteč pokazati svojo nesebičnost, sliko podari aka-demiji in veli za cerkev napraviti natančno po oni posneto podobo. Pod vlado Napoleonovo so Francozi sliko odnesli v Pariz in uvrstili med druge v palači „Louvre“. Cenili so jo takrat na 600.000 frankov vrednosti. Po razpadu Napoleonovega cesarstva je „Maria Assunta“ z onimi 4 konji Markove strehe vred zopet priromala nazaj v Benetke. Vsak obču-duje ta umotvor Ticijana, mojstra slikarjev, čarovnika barv, prvega laškega kolorista, in se zopet in zopet povrne pred njo, da si do konca vtisne v dušo ta nebeški prizor. Drug umotvor tega mojstra, M. Mag-dalena, je šla za 300.000 srebrnih dvajsete v Pe-trograd na Rusko.

Vendar pa je v tej cerkvi neka druga prelepa slika Matere božje od mojsterske roke Ticijanove, ki se imenuje „Madonna dei Pezari“, predstavljajoča, kakó se slavna družina pobožnih Pezarjev Mariji klanja in v varstvo izroča.

V zakristiji te cerkve smo videli krasno sliko Madone od J. Bellinija. Giovanni Bellini (1426—1516) je najstarejši slikar beneški, ki zasluži imé „umetnika“. Izučil je celo vrsto slikarjev, ki so že

vrženo deželni nakladi, kadar se isto toči ali kadar se prodaja na drobno (t. j. v množinah izpod 1 hektolitra).

Druge točke nasvetovanega zakona obveljajo brez ugovora.

Deželni glavar potem ob 1/2. uro popoldne sklene sejo.

V poročilu 12. seje izostale so naslednje vrstice:

Poslanec Detela poroča o prošnji občine Črni Vrh pri Polhovem Gradcu zavoljo podpore za občinski poti. Izroči se deželnemu odboru v primerno rešitev.

Poročilo deželnega odbora

gledé deželnega doneska za dolenjske lokalne železnice.

(Dalje.)

Črta Grosuplje-Kočevje se prične vzhodno od nameravane postaje, se obrne proti jugu, prereže vas Veliko Mlačno in drži med Malo Mlačno in graščino Boštanj v dobravsko dolino, se dotika vasi Predole, Velika Račina in graščina Cobelsperg, jo ukrene potem severno od sv. Antona in pride dalje v dobropoljsko dolino, kjer je med vasema Zdenskavas in Cesta namenjena postaja. Od tod naprej drži proga ob robu videmskega hriba, se na južni strani ovije okrog Ponikev in pride do gorske zarez na stari Rimski cesti, kjer je namenjena ustanovitev postaje Velike Lašče. V svojem daljnem tiru se proga neprenehoma vzdiguje, da pride do gorske zarez pri Retjah in pelje od tukaj naprej do gorske zarez med Finkovim in Dolenjimi Podpoljanami, deloma ob zahodni, deloma ob severovzhodni strani okrajne ceste. Južnozahodno od Podpoljan, Velikih Poljan in Dolenjih Lazov pelje železnična črta vedno za okrajno cesto, da pride v Ribnico. Pod Dulami ustanovila se bode postaja le za osebe, pod Zlebičem, kjer se stikate obe cestni progi, pa postaja za vasi bisterske doline, zlasti za Šoderšico, in severovzhodno od Ribnice postaja za ta kraj. Od tod naprej pelje proga vedno proti jugu med vasmi Goriča vas in Otavice, potem severozahodno od Lipovca, dalje se zavije — drži se stare Rimske ceste — okrog potoka Rinže, se na jugozahodni strani dotika Kovlerjev, na južni strani pa Srednje Vasi in Mlake in neha na severni strani mesta Kočevja s postajo enacega imena. Pri Srednji Vasi se bode tudi postaja napravila.

Proga Ljubljana-Novomesto-Straža je 82,5 km. dolga, proga Grosuplje-Ribnica-Kočevje pa 49 km., torej znaša dolgost obeh prog skupaj 131,5 km.

Djanjski troški zgradbe z všteti medčasnimi obrestimi, vendar brez založnega (reservnega) zaklada in brez morebitnih troškov za dobavo denarja so za progo Ljubljana-Hudo-Trebnje-Novomesto-Straža, ako se bode železnica dve leti gradila, preračunjeni na 6,423.000 gld., za progo Grosuplje-Ribnica-Kočevje pa na 2,924.000 gld., torej skupaj na 9,347.000 gld.

Občine, skozi katere bode držala ta železnica, oziroma katere bodo uporabljemale popisano železnico, imajo vsega skupaj 222.314 prebivalcev. Z ozirom na enake dohodke podobno izpeljanih lokalnih železnic ni za začetek preveč, ako se vzame, da bodo dohodki na leto znašali po 700 gld. od vsakega kilometra in skupni dohodki iz prometa oseb in blaga

na vsej dolgosti 132 km. bi torej previdoma nesli 92.400 gld.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. oktobra.

Notranje dežele.

O novih dveh ministrstvih je razposlal dunajski „c. kr. brzojavni corr.-bureau“ članek, koji je ponatisnil poluurni praški „Abendblatt“. Ta dvakrat poluurni izjava obrača se poglavito na opozicijo. Iz nje posnamemo le najzanimivejše odlomke: Nekoji ljudje se ne morejo privaditi misli, da skušajo grof Taaffe in njegovi tovariši v prvi vrsti varovati najvišje cilje države in da mora vlada primerno avstrijskim razmeram ohraniti svojo nezavisnost nasproti strankarskim smotrom. Z imenovanjem grofa Schönborna pravosodnim ministrom se je ministerstvo spopolnilo. Predzne nade vladnih nasprotnikov, ki se v vsakih počitnicah pokažejo na dan, so s tem do cela uničene. Grof Taaffe je dobil novo znamenje kroninega zaupanja in s trdnostjo, koju mu daje njegovo domoljubje, mogel bo tudi v bodoče bližati se cilju, koji si je stavil pri svojem nastopu. Imenovanje Zaleskega je le osebnega pomena, ono grofa Schönborna pa dokazuje, da hoče avstrijska država i v bodoče ostati pri svojih načelih, kojih ne sme zapustiti. Pred vsem se gré za to, da se ukrepi dosedanja večina. Treba je bilo pa tudi opozicijo prepričati, da se bodočnost Avstrije ne sme izročiti v njene roke. V pravosodji kakor upravi izvrševala se bo tudi v bodoče enaka pravičnost nasproti vsem strankam in narodnostim.

Pražakovo deželno ministerstvo se bo preosnovalo po vzgledu gališkega ministerstva; področje njegovo se bo razširilo.

Minolo soboto se je praznovala v lvovski grško-katoliški stolnici devetstoletnica pokristijanjenja Rusov. Službo božjo je opravljal metropolit Sembratovicz. Navzoči so bili minister Zaleski, deželni maršal grof Tarnovski, predsednik državnega zbora Smolka, rimsko-katoliški nadškof Moravski, armenski nadškof Izakovicz, škofje Dunajevski, Solecki in Puzyna ter mnogo državnih in deželnih poslancev.

Hrvatski sabor se bo sešel k jesenskem zasedanju dne 10. novembra ob 11. uri dopoldne.

Predvčerajšnjim se je otvoril ogerski državni zbor. Naznanilo se je, da je imenovan naučnim ministrom grof Csaky, isto tako, da je izvoljenih šest novih poslancev. Tisza je predložil postavna načrta o krčmarskem davku in o odkupu regalij, koja sta se izročila odseku 21 članov.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je v soboto zvečer še enkrat sprejel nemškega ministra grofa Herberta Bismarcka v avdijenci. „Agenzia Stefani“, ki je jako nezanesljiv vir, trdi, da je sv. Oče pri tej avdijenci omenjal sedanji položaj sv. Stola, a Bismarek je odgovoril, da Nemčija smatra rimsko vprašanje zaključeno (?).

Srbski liberalci so dobili zmago velikega pomena: Garašanin se je čutil primoranega stopiti s političkega pozorišča. Njegovo glasilu „Videlo“ prinaša predvčerajšnjim v posebni izdaji izjavo svojega mojstra: „Nočem biti več cilj političkih spletk ter spravljati naprednjaško stranko v nevarnost. Odgovor se tedaj popolnoma politiki.“ Ta Garašaninov korak pomeni ali obsedno stanje ali pa ministerstvo Ristićevo. —

Rusija je jako neprijetno iznenadena vsled utrjevanja rumunske vlade ob reki Prutu. Sodi se splošnje, da Rusija ne bo tega trpela ter da bo v

ugodnem trenutku zahtevala, naj se odstranijo utrdbe.

V nemški prestolnici so predvčerajšnjim zaplenili Mackenziejev spis, kojega se je pa do tedaj razposlalo že 3000 iztisov. Sodišče je predlagalo zaplenbo zaradi — razžaljenja velečastva. — Nadškof poznanjski je enemu delu duhovščine prepovedal, vdeležiti se deželno-zborskih volitev; temu nasproti pa renski katoliški listi objavljajo poziv nadškofa kolonijskega, v kojem opominja duhovnike, naj se ne vdeležé samo osebno volitev, marveč naj tudi z besedo in z vzgledom izpodbujajo svoje vernike k temu, da bodo izvoljeni možje, ki se bojé Boga in časte cesarja.

Ko je v francoski zbornici predvčerajšnjim predložil Floquet svoj revizijski načrt, je rekel: Treba je, da se zadovolijo postavne zahteve naroda. Republika bo ostala izvan razprave, ker ona je oblika splošnje volilne pravice. Monarhija je izključena od vsake vlade vsled splošnje volilne pravice (ugovarjanje na desnici). Ne gré se za to, da se uničijo republikanske naprave, marveč le, da se zboljšajo. Treba je republiko ojačiti zoper poskuse, da se zopet oživotvori kraljestvo ali cesarstvo. (Pri-trjevanje na levi.) Ribot (levi centrum) je pobijal vsako revizijo ustave, ker po njegovem mnenju tega ne želi narod. Vsled tega je zahteval Floquet zaplenico, ki se je, kakor nam pové včerajšnja brzojavka, sprejela s 307 proti 181 glasovom.

Rumunska vlada je zopet veliko število konj za svojo armado nakupila v Rusiji. — Dosedanji ruski poslanik v Bukareštu, Hitrovo, povrnil se skoraj gotovo ne bo več na svoje mesto, marveč ga bo nadomestil pariški legacijski svetnik Kotzebue.

„Daily News“ poročajo iz Simle: Vstaja je zadušena, veljava emirova se zopet priznava v celem Afganistanu in Turkestanu. — Naglašali smo že večkrat, da so tako angleške kakor ruske vesti o Afganistanu navadno enostranske.

Izvirni dopisi.

Iz Polja, 12. oktobra. V Vašem cenjenem listu bilo je vabilo k slavnosti, katero je priredila občina pri D. M. v Polji v nedeljo 23. septembra t. l. v proslavo štiridesetletnega vladanja Nj. velečastva presvetlega cesarja, a poročila o tej slavnosti ni na dan. Marsikomu bi se znala vsiliti misel, da se slavnost še vršila ni, ker jo Poljci kar zamolčijo. Morebiti da ustrezem, če jo nekoliko opišem.

V soboto 22. sept. oznanovano je zvonjenje in streljanje pri farni cerkvi in pri podružnici zadbrowski in kašeljski, kakor tudi kresovi, umeteljni ogenj in zastave vihrajoče raz zvonike, da praznuje poljska fara prihodnji dan imenitno slovesnost.

Drugi dan šla je ob 9. uri šolska mladina z zastavo k slovesni sv. maši, katero je daroval preč. g. dr. Lampe.

Ravno ta gospod govoril je z lece dnevu jako primeren, navdušen in povsem dovršen govor.

Po sv. maši vrnila se je šolska mladina domov ter se zbrala zopet ob 1. uri popoldne k slovesnim litanijam. Po litanijah šli so učenci pred župnijski dvorec, ki je bil ta dan z zastavami in cveticami primerno okrašen ter zapela cesarsko pesem s spremljevanjem vrle mengijske godbe.

Tudi šolsko poslopje bilo je ta dan prav ukusno ozaljšano. Raz poslopje in lipi, ki sta pred njim zasajeni, vihrale so zastave cesarske in narodne, na vsakem oknu bil je šopek cvetic v sredi med dvema rastočima cveticama. Zid zaljšal je dolg venec in mnogo malih zastavic. Nad vežnimi durmi

v njegovem življenju dosegli veliko slavo, nekateri celo mojstra prekosili. Njegova učenca sta Ticijan in Giorgione. Dela Bellinijeva so velekrasna, čeravno zelo podobna eno drugemu. Za Madono je vzel skoraj vedno isti obraz, ljubeznjive, mlade hišne matere. Marija sedi ali stoji v oblakih, z Jezusom v naročju. Milejšega obličja si ni mōči misliti. Pod tronom Marijinim so majhni angelci, ljubeznjivih otroških obrazčkov, ki Mariji na čast godejo. Kdor je gledal v zakristiji ravno imenovane frančiškanske cerkve krasno Madono, ne bo pozabil angeljčka, kakó ljubeznjivo nagiblje glavico na mandolino in posluša, so li strune ubrane. Spodej pod tronom stojé nekateri svetniki in svetnice, nepopisne lepote in svečane resnobe. Ta podoba predstavlja, kakor sploh vse tega mojstra in mnoge iz tistega časa, tako zvano: „Santa conversazione“ (sveti pogovor), odtod, ker več svetnikov obdaja Marijin prestol, kakor bi se hoteli pogovarjati o njej med sabo. Slika v frančiškanski zakristiji izvira iz l. 1488.

Odtod nas popelje gondoljaš do cerkve svetega Roka. Majhna je, pa vredna, da se pogleda, zaradi mojstersko dovršenih slik od roke Ticijana, Tintoretta in drugih. Precej zraven je zbornica bogate

bratovščine sv. Roka, ustanovljene l. 1415. (Scuola di san Rocco). Plačali smo vstopnino, dobili vsak v roke tablico, na kateri so po številkah navedene slike in se razšli po dvoranah, ogledovat 56 velikanskih svetopisemskih podob Tintorettovega čopiča. Čuditi se je, koliko krasnega je ustvarila blažena roka samo tega slikarja. Koliko del njegovih pa je zopet v vojvodski palači, v akademiji in po raznih cerkvah!

Zopet se vrnemo k gondolam in veslamo naprej po raznih ulicah. Spotoma obiščemo jezuitsko cerkev „Maria Assunta“. Znotraj vse bel marmor in mozaičje, tudi pregrinjalo prižnice in vélicege altarja je iz marmorja, čudovito nežno izdolbljeno. Vsak, gledajoč iz daljave se goljufa, ker méni, da res ondi vidi pogrnen bel prt z umetno všitimi cvetkami, — pa ti je kamen, trd kamen, takó čudo-umetno obdelan. — Ne daleč od cerkve stoji „Caserma dei Gesuiti“. Bivši samostan je postal vojašnica. Narobe-svet! —

Videli smo še več drugih manjših cerkev in po vseh krasne slike tega ali onega slovečega umetnika, kakor n. pr. poleg že imenovanih prvakov: Bellini, Ticijan, Tintoretto, tudi še dela od Pavla

Veronese, Pordenone, Tiepolo, Giorgione, Bassano, Palma Vecchio, Schiavone, Cima da Conegliano itd. Preveč je tu lepote in umetnosti nakopičene. Kdo si more vse to zapomniti, toliko vtisov, ki je prejemlje, obdržati? Človek gleda z izbuljenimi očmi, da bi je skoraj tam pustil, — a naposled vendar ne vé družega, kakor da je videl dosti lepega, neizrekljivo dosti.

Ura je šla na poludne. Zató končamo ogledovanje dopoldansko in veslamo skozi mnogo, semtertje jako nesnažnih smrdljivih ulic do vélike gostilne, kjer smo se bili že poprejšnji večer napovedali. Eden izmed družbe si je vsak dan postregel z morskimi ribami. Enkrat se je pa močno opeknel pri tem. Ribe so bile pošlé, vendar prinese h koncu strežaj našemu „gourmand-u“ skledico ostankov, nekoliko slinasto-zelenih krhljev in goltancev, ki so mu pa vkljub jako sumni barvi in obliki takó šli v slast, da se blizu nas sedeča gospa z Danskega ni mogla prečuditi njegovemu želodecu. — Prosit! — Krepák želodec je vendar-le dobra reč pri hiši!

visela je ovenčana cesarjeva podoba. Pred hišo bili so razpostavljeni lepi oleandri, palme in ciprese, vse iz vrta g. Baumgartner-ja na Fužinah.

Tudi pred šolskim poslepjem ustavili so se učenci. Tu jim razloži gosp. nadučitelj Fr. Kavčič pomen slavnosti. Kaže jim našega presvetlega cesarja kot pospešitelja omike in napredka, ki prav po očetovski skrbi za ljubo mladež, kateri je dal z šolo tudi priložnost izobraziti se v potrebnih znanostih. A tudi za vse podložne je ne le previden in moder vladar, temveč tudi skrben oče. Kjerkoli je treba ponesrečenim polajšati bēdo, ali pripomoči pri zidanji šol, cerkvā, bolnišnic, ali je v kak drug blagodejni namen potreba denarja, vselej je mila roka njegova pripravljena deliti izdatnih darov.

(Dalje prih.)

Iz Kranjske Gore, dne 11. oktobra. (Nekaj meteorologičnih podatkov.) [Konec.] Zima v letu 1881/82. je bila izredno lepa, snega malo in skoraj vedno se je kazalo jasno nebo. Mesec marec je bil prav topel: 16° R. in še več v senci. O Veliki noči dne 9. aprila pa je bil sneg, mraz in potem huda slana. V noči od 13. do 14. junija je sneg obelil noter do ravnega, žita je močno povalilo in pozneje je bila zopet huda slana. Ko je l. 1883. dne 11. julija cesar prišel na Kranjsko, bili so takrat lepi, vroči dnevi. A 16. dne je bil dež, in padel je celó sneg precēj globoko. Dne 17. je bilo zjutraj le 6° R. toplote; takrat se je zjutraj ob 6. uri cesar peljal skozi Kranjsko Goro. Prihodnji mesec pa je vročina priklopila do 22° R. v senci; to je bilo dne 15. avgusta. Leta 1884. je padlo dne 7. maja kake 4" snega, a dne 10. maja je kazal toplomer že 16° R. To leto je od dne 8. junija (sv. Medard) do dne 11. julija deževalo vsak dan več ali manj. Dne 17. in 19. julija je kazal toplomer 25° R.; a dne 27. avgusta na večer je padel sneg precēj globoko. Zato je bilo pa dne 17. septembra 18° R. in dne 20. sept. 19° R.; toda dne 12. oktobra se je pokazalo zopet vse belo. Jako zanimiva sta mesec majnik in junij v l. 1885. Dne 12. maja je zjutraj snežilo, dne 25. maja je bil zjutraj dež, popoldne pa 15° R. na oknu. Dne 27. maja je bilo toplote 19°, dne 30. m. pa popoldne ob 4. uri 20° R. Prvi dan junija je bil deževen, drugi se je prikazal s slano, deseti pa je že pripekalo s 23° R. v senci. Pa noč od 21. do 22. junija je vse ohladila, padel je zopet sneg precēj globoko. Če pa je bilo dne 23. junija le 6° R. toplote, odškodoval je prebivalce 27. dan junija s 24° R. v senci. Mesec september je bil prav topel, proti koncu pa je nastopila huda povodenj, katero je ustavil deloma sneg dne 2. oktobra. Leta 1886. je bilo prve dni marca po — 14° R., dne 4. apr. pa + 14° R. na oknu. Dne 20. maja je kazal toplomer 19° R., dne 2. junija 22° v senci, na solncu pa 34° R.; dne 30. sept. je bilo tudi 19° R. v senci. Leta 1887. je snežilo dne 21. maja, padlo je snega 4", dne 23. maja je bil zopet sneg, dne 24. maja slana in 3° mraza na oknu. Zopet je nalezaval dne 28. maja, a dne 29. je bilo lepo in toplo do 15° R. na oknu. Dne 14. julija je bilo 22° R. in dne 16. sept. 18° R. v senci. Šestnajsti dan meseca oktobra nas je obdaroval s poldrugim čevljem snega. Iz tekočega leta morem omeniti, da se je tukaj čulo prvokrat gromenje dne 27. marca zvečer ob 1/2 8. uri. Sneg pa je pobelil vrhove gorā, proti Koroški ležečih, dne 12. julija. Zjutraj dne 19. julija je bil pa Prisanek pokrit z novim snegom. Dne 6. avgusta je sneg zopet pobelil vrhove gorā na obeh straneh doline, a dne 12. avgusta je pripekalo s 24° R. v senci.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) sklicuje z lastnoročnim pismom na grofa Taaffeja državni zbor na 24. dan t. m.

(Dnevni red XIV. seje deželnega zbora kranjskega v Ljubljani) dné 18. oktobra 1888. leta ob 1/2 2. uri popoldne. 1. Branje zapisnika XIII. deželnozbornske seje 16. oktobra 1888. — 2. Naznanila deželnozbornskega predsedstva. — 3. Tretje branje o načrtu zakona, s katerim se prenarejata §§ 5. in 13. zakona dne 13. junija 1882. l., deželni zakon št. 25 l. 1886., ob odkupu posestev državih se novčinih in prirodninskih davščin za cerkve, župnije in njih organe. — 4. Ustno poročilo finančnega odseka o zakupu deželne naklade na žgane opojne tekočine za leto 1888. — 5. Poročilo finančnega odseka o vladni predlogi z načrtom zakona, v katerem se izdajajo na podstavi zakona z dne 17. junija 1888. l.,

drž. zak. št. 99, določila o plačilu za verski pouk po javnih ljudskih šolah. — 6. Ustno poročilo upravnega odseka o preložitvi ceste čez Bogenšperg. — 7. Ustno poročilo finančnega odseka o dopisu c. kr. deželne vlade, da bi dežela prevzela poroštvo gledé troškov za zgradbo savskih bregov pri Stožicah in Tomačevem. — 8. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora logaškega za odpis posojila 2000 gl. — 9. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora logaškega in občin Dolenji Logatec in Rovte gledé podpore in posojila za zgradbo okrajne ceste Dolenji Logatec-Rovte. — 10. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji županstva v Kamniku, da bi se v Kamniku ustanovila javna bolnica iz Glavarjevega zaklada.

(Drugi občni shod avstrijskih katolikov.) Vedno se ponavlja vest, da je vlada prepovedala na shodu obravnavati o verski šoli, o gibanji proti kapitalizmu in rimskem vprašanji. Tudi se razširja govorica, da bo vstop k shodu dovoljen le posameznim osebam. Vsa ta poročila so neresnična. Dunajski glavni odbor je naznanil, da nikdo ni skušal omejiti predmetov obravnav, in da je vstop dovoljen vsem katolikom, ki bodo o pravem času preskrbeli si vstopnice.

(Deželna sadna razstava.) G. Fran Souvan, veletržec v Ljubljani, poklonil je povodom sadne razstave tri cekine trem sadjarjem učiteljskega ali kmetskega stanu.

(Slovensko predstvo) na čast obiskovalcem deželne sadne razstave priredi dramatično društvo v nedeljo dne 21. oktobra t. l. v dvorani ljubljanske čitalnice ob 4. uri popoldne. Vstopnice se dobivajo v soboto in v nedeljo v čitalnični trafiki in od 1/4 ure naprej pri kasi. Priporočati igro po treh tako slabo obiskanih predstavah zdi se nam brezvspešno; tedaj samo naznamo, da se bode igrala: „Nezgoda starega samca“, burka s petjem v 3. dejanjih.

(Slovenski klub na Dunaji) ima svoj prvi večer v letošnji sezoni v soboto 20. t. m. v hotelu Royal I, Singerstrasse 3, mezzanin na levo. — Čital bode g. Igo Kaš: „Poletna noč v Bokah Kotorskih“. — Začetek ob osmi uri.

(Slovensko pevsko društvo na Dunaji) vabi svoje izvršujoče člane k občnemu zboru na dan 19. t. m. ob polu osmi uri zvečer v društveno dvorano I, Salvatorgasse 12. — Dnevni red je sledeči: 1. Letno poročilo. 2. Odobrenje letnega računa. 3. Volitev odbora. 4. Slučajni predlogi. — Po glavnem zboru sledi društveni večer v dvorani „Slovanske Besede“ I, Wallnerstrasse št. 2. — Slovanski na Dunaji bivajoči pevci, ki do sedaj še niso člani tega društva, so uljudno naprošeni, da pristopijo prihodnji petek temu za dunajske Slované toli važnemu društvu.

(Okoli Celja) se posestniki hvalijo, da so letos vina dobili več, nego lani.

(Kako se zatira nemščina na ljudskih šolah na Kranjskem?) Prijatelj našemu listu poroča nam naslednje: Ko sem pred nekaterimi dnevi bral jadicovanje g. Dežmana v kranjskem deželnem zboru, nisem mislil, da bodo o njem veljale Shakespearejeve besede „Well roared, lion!“ kakor se je baš zgodilo to z najnovejšim ukazom vis. c. kr. deželne šolskega sveta kranjskega, vsled katerega je pritoževanje omenjenega pionirja nemštva na Kranjskem popolnoma na pravem mestu. Najvišja šolska oblast na Kranjskem razposlala je namreč svojim predredjenim organom nove učne črteže, katere zahteva novela z dné 2. maja 1883, in ti vročili so te v poslednjih dneh posameznim šolskim vodstvom. Pred seboj imam tak učni črtež za štirirazrednice, na kojih se mora nemščina kot obligaten predmet poučevati. Zanimalo me je natančneje o njega vsebini poučiti se, vzlasti, ker se je svoje dni o zloglasnih R. Pirkerjevih učnih načrtih mnogo zabavljalo. No, ni mi bilo treba mnogo brati, kajti na prvi strani sem našel na te-le določbe: Unterrichts sprache: 3. Klasse: 4 Stunden, 4. Klasse: 3 Stunden — koj spodaj pod to vrsto: zweite Landessprache: 3. Klasse: 8 Stunden, 4. Klasse: 7 Stunden. Ali je to morda tiskovna hiba? Berem naprej in naprej, vendar ne naletim nikjer drugje na kako tiskovno zmoto ali spako. Torej tako je — za materini jezik zadostuje polovica manj učnih ur, kakor za drugi deželni jezik. Mikalo me je nadalje zvedeti, kake so bile dosedanje določbe, t. j. g. Pirkerja načrti, po katerih so se morale štirirazrednice do sedaj ravhati. Tudi te sem v roko dobil. Tu pa stoji: Sprachunterricht: 3. u. 4. Klasse 8 Stunden.

Nekoliko nižje stoji: da se ima od teh tedenskih ur 6 za poučevanje drugega deželne jezika porabiti. Torej tudi v prejšnji dobi si niso upali nemščini toliko ur na taden odmetiti, kakor sedaj. To je pač lep napredek! Zdi se mi tak, kakor je v „Desetem bratu“ o Krjavlju čitati. In navzlic temu take pritožbe! „Quand le renard prêche, prenez garde à vos oies“.

(C. kr. poštna hranilnica.) Kakor se čuje, nameravajo zasnovati neko novo napravo s tem, da bode potovalcem omogočeno, denar iz poštne hranilnice izvzemati sproti, kolikor ga bodo ravno potrebovali. Ako na pr. iz Ljubljane potujem na Dunaj, morem v Ljubljani, recimo, vložiti 1000 gl. Za ta vlog dobim posebno knjižico, s katero mi je možno potovati brez gotovega peneza v žepu, ker bom po posameznih poštah mogel dobivati primerne zneske, kakor bom to ravno potreboval.

(Povezil) je predvčerašnjim na cesti h koldvoru južne železnice Majdičev hlapec iz Jarš štiri-letnega dečka čuvaja Randla. Otrok je bil takoj mrtev.

(Vabilo) k slavnosti, katera se priredi v proslavljenje štiridesetletnega vladanja Nj. veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I. dné 21. oktobra v Ihanu. — Vspored: 1. Ob 9. uri zjutraj slavnostna sv. maša. 2. Blagoslovljenje šolske zastave. 3. Ob 2. uri popoldne litanije. 4. Po litanijah odhod z godbo na slavnostni prostor. 5. Slavnostni govor. 6. Govori, deklamacije in petje. 7. Pogoščenje šolske mladeži. 8. Prosta zabava. — Pri slavnosti sodeluje iz prijaznosti domaška godba.

Odbor.

(Duhovniške premembe) v goriški nadškofiji: G. Peter Božič, vikar v Trenti, dobil je kuracijo v Ravnih pri Cerknem; g. Janez Remec, novomašnik, pojde kot kapelan v Podbrdo; g. Gregor Štrukelj, vikar na Gorenjem Polju, pojde kot tak v Plave; na njegovo mesto pride g. Anton Trpin, vikar v Zapotoku; g. Janez Vidmar, kapelan v Štanjelu, ne pojde v Kanal, kakor je bilo naznanjeno, ampak v Bilje; Kanal ostane radi pomanjkanja duhovnikov brez podružnika; g. Jakob Pirih, kapelan v Mirnu, pojde kot vikar v Vipolže; na njegovo mesto pride novomašnik g. Kalin; novomašnik g. Jožef Kosec bo poučeval krščanski nauk na c. kr. deški vadnici v Gorici, dokler se ne bo imenoval stalen katehet tej šoli. G. Evgen Jordan, kapelan v Ogleji, premeščen je kot tak v Št. Peter ob Soči; njegov naslednik na sedanjem mestu bo novomašnik g. Janez Marchesan; g. Jožef Ballaben, kapelan v Brumi, dobil je župnijo Villese; g. Janez Cutini, kapelan v Staranzanu pa župnijo Št. Kocijan ob morji; novomašnik g. Jakob Brumat dobil je službo kapelana v Brumi; novomašnik g. Alojzij Cleri pa v Korminu; g. Janez Visintin, vikar v Št. Martinu na Krasu, pride kot tak v Korono; njegovo sedanje mesto dobi g. Franc Michelutti, oskrbnik v Št. Kocijanu ob morji. Razpisane so: dekanjska župnija Devin (patrona Tereza kneginja Hohenlohe) ter kuracija Dolenja Tribuša in Lokve do 16. t. m. G. Janez Červ, vikar v Vedrijanu, vsprejel je duhovniško službo v Šturiji pri Sežani v tržaški škofiji. — Dne 7. t. m. sta bila posvečena bogoslovca gg. Josip Kosec in Janez Sedej.

Telegrami.

Napolj, 17. oktobra. Vladarja sta se povrnila v palačo ob 6. uri zvečer mej neprestanim pozdravljanjem naroda. Mesto krasno razsvetljeno. Ob 8. uri sviralo na Plebiscit-trgu 200 godcev na mandolinah, potem pa enajst vojaških godb. Tudi pred kraljevo palačo je bil koncert. V gledišči „Sancarlo“ je bila slavnostna predstava.

Lipso, 17. oktobra. Državno sodišče je odbilo predlog zagovornikov, da bi se izpustil Geffcken iz zaporā.

Belgrad, 16. oktobra. Mijatović je odstopil, ker se je Garašanin izjavil, da zapusti politiško delovanje in da ne bo več podpiral naprednjaške stranke, to je vlade. Za gotovo bo odstopil tudi minister za javne gradbe, Bogičević.

Umrli so:

V bolnišnici:

10. oktobra. Janez Lekan, delavčev sin, 1 1/2 leta, plevrični eksudat. — Marjana Stibil, gostija, 50 let, vnetica možgan-ske mreže.

12. oktobra. Janez Mrak, delavec, 20 let, vsled po naključni prizadeti poškodbe. — Urša Čepelnik, gostija, 77 let, Marasmus senilis.

Vremensko sporočilo.

Dne	Čas	Stanje		Vrsta	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
		razmera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	743-1	0.4	sl. svzh.	del. oblak.		
16. 2. u. pop.	742-3	11.0	"	jasno		0.00
9. u. zveč.	743-4	4.8	"	oblačno		

Srednja temperatura 5.4° C., za 6.1° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

17. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 75 kr.
Sreberna " 5% " 100 " " 16%	82 " 30 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 90 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 75 "
Akcije avstr.-ogerske banke	872 " — "
Kreditne akcije	311 " 50 "
London	121 " 75 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 64 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 78 "
Nemške marke	59 " 52 1/2 "

Zahvala.

Za krasne vence in za obilno vdeležbo pri pogrebu nepozabnega nam očeta, oziroma brata in sina

Jakoba Črneti,

mesarskega pomočnika,

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 17. oktobra 1888.

Žalujoča rodbina.

Vinotoč.

Na cesarja Josipa trgu št. 2

poleg mestnih ut
se toči pravi
rifosko

iz **Ricmanjev** liter po . . . 48 kr.
beržanka " " " " 44 "

Točijo se tudi **stara vina** iz **Jaske**:
rudeče 1885. l. liter po . . . 44 kr.
rumeno " " " " 40 "
muskatelec " " " " 36 "
rumeno " " " " 32 "
rudeče " " " " 28 "

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,

Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

**cerkvene, hišne in gostilni-
čarske oprave**

po najnižjih cenah. (84)

Cenilniki gratis in franko.

Matija Gerber,

(J. C. Gerber)

Ljubljana,

priporoča svojo bogato in raznovrstno zalogo
slovenskih molitvenih knjig,

različno vezanib, in po jako nizkih cenah na primer v papirju, v pol usnji pozlačene, popolnoma v usnji z zlato obrezo, v rujavem usnji okovane, dalje vezane v slonovi kosti, v ponarejenem kristalu, v žametu in plišu, z pozlačenimi vogli in s podobo v sredi. Izdeluje pa jih tudi, kakorkoli zahtevajo častiti naročniki.

Kdor vzame večje število knjižic, dovolim mu primerno znižanje cene (rabat).

Častite naročnike prosim, naj se kar naravnost na-mé obračajo.

Cenilnik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko. Vse knjige moje založbe dobivajo se tudi po vseh knjigarnah.

Dalje opozarjam svoje p. n. naročnike in kupovalce, da se že nekoliko časa prodajajo in širijo med ljudstvom slovenski molitveniki, ki niso na Kranjskem prišli na svetlo, katerih ni spisal kak gospod duhovnik in ki tudi nimajo knezoškofijskega potrjenja. Na teh knjigah se dalje nahajajo tudi taki napisi, kakor jih imajo knjige, ki so v moji zalogi in še celo trije različni napisi, med tem, ko je vsebina pri vseh knjigah enaka. (9)

Vinko Čamernik,

kamnosek v Ljubljani, Parne ulice št. 9,
(začasna podružnica poleg mesarskega mosta)

priporoča p. t. občinstvu svoje vsakovrstne lično izdelane

nagrobne spomenike

od različnih marmorjev po jako nizki ceni. Prečastito duhovščino prosi za naročila vsega v njegovo stroko spadajočega cerkvenega dela in vse stavbinske podjetnike za raznotera stavbinska dela.

Obljubljuje, če naročnikom po najnižjih cenah in s trpežnim blagom postreči.

V Ljubljani 9. oktobra 1888.

Vinko Čamernik,
kamnosek.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnat barve v ploščevinastih pušicah (Bleebbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

„Kmetovalec“

je edini slovenski, gospodarski list s podobami. „Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi pčli. „Kmetovalec“ prinaša poljedelske, živinarske, vinarske in druge članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. „Kmetovalec“, stoji na leto 2 gl., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gl. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobi vse izišle številke tistega letnika.

KMETOVALEC.

„Vrtinar“

je list s podobami, ki prinaša sad-jarske in spleh vrtinarske članke. „Vrtinar“ izhaja dvakrat na mesec. „Vrtinarja“ dobi naročniki „Kmetovalec“ zastopj. (17)

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizke cen.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobami zastopj in franko.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), naj bolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamentirajo, to je s čopi in dolgimi fraužami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupecem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmdratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Žrebanje prihodnji teden!

Srečke obrtne razstave, prirejene v proslavo cesarske svečanosti, samó 50 kr.

Glavni dobiček 25.000 goldinarjev.

Srečke dobivajo se v Ljubljani pri J. C. MAYERJ-U.